

Ordonnantie opden exchijs, middelen, impost ende nieuwe specien op de wijnen ende wijn-edick binnen Utrecht ende de vryheyt van dien

<https://hdl.handle.net/1874/10206>

ORDONNANTIE
 op den Exchijs / Midde=
 len / Impost ende nieuwe Specien
 op de Wijnen ende Wijn-Edick bin=
 nen Utrecht ende de Aylheyt
 van dien.

TOT VTRECHT,

By Salomon de Roy / Ordinaris Drucker der
 Heeren Staten Slands van Utrecht woonende inde
 Preker-stræt/in de Druckerye, M, D C, X X X.

Lsoomen daghelycx hoe langher soo meerder
metter vvaerheydt bevindt seer menigh-fuldige
quade ende nieuvve listen ende practijcken , die
gheinventeert ende gepleecht vvorden tot ach-
terdeel ende bedroch van des ghemeyne Landts
Middelen van consumptie op de VVynen , in
der voughen dat d'in-commen der selver vande voorgaende Ty-
den vergheliecken ende overleyt jegens de teghenyvoordighe,
alſdoen vvel het derdendeel meer uyt-brochten als nu ter tydt;
Niet-tegenstaende de Stadt , Steden ende Landen van Vtrecht,
nu onghelyck meer populeus zyn , ende consequentelijck te
meer daer-inne vverdt geconsumeert , Soo dat gheschapen es de
voorsz Middelen noch vorder te fullen verlopen , Ten sy jegens
de voorsz quade praktijcquen ende frauden scherpelijcken voor-
sien ende ordre ghestelt, oock sulcke moetvillige Over-treders
van 'sHeeren Ordonnantie behoorlijcken ghestraft vverden, an-
deren ten exemple , S O O I S T , dat myne Heeren die Staten
S'landts van Vtrecht, mitgaders de Regierders der Stadt Vtrecht
omme hier inn te beter te voorsien gemaeckt ende ghestatueert
hebben een nieuvve Ordonnancie op den op-heve vande voorsz
Middelen , hier mede casserende ende te niet doende alle voor-
gaende Ordonnantien ende Ampliatien op 't selve stuck geema-
neert, Ordonnerende cenen yeghelyck die sulcx aen-gaen mach
sich hier nae te reguleren , ende dit alles op de penen , breucken
ende boeten by defen daer toe ghestelt , diemen sonder eenighe
conniventic ofte dissimulatie jegens den Contraventeurs strikte-
lycken sal doen executeren , daer op een yeghelyck mach zyn
verdacht .

Vande Rhijnsche ende Spaense Wijnen wordt by de Tappers betaelt:

Pder kan inden Erchijs — 1. stup. fac. inde Aem — 5. gul.
Inde Middelen — — 4. stup. fac. voor de Aem 20. gul.
Inden Impost — — 1. stup. fac. voor de Aem 5. gul.
Nieuwe Specien — — 1. stup. fac. voor de Aem 5. gul.

Comt de kan op — — 7. stup. ende d'Aem — 35. gul.

Fransche Wijnen:

Pder kan d' Erchijs — 12. pen. comit voor d'aē 3. gul. 15. stu.
Inde Middelen 4. stup. 4. pen. comit inde aem 21. gul.
Inden Impost — — 8. pen. comit inde aem 2. gul. 10. stu.
Nieuwe Specien 1. stup. — comit inde aem 5. gul.

Comt voor pder kā 6. stup. 8. pen. en voor d'aem 32. gul. 5. stu.

De Burgers betaelen half gelt.

Alle Wijn-Edick betaelt inden Impost ende Middelen als volcht.

Pder kā inde middelē — 12. pen. tot voor d'Aem 3. gul. 15. stu.
Inden Impost — — 8. pen. d'Aem — 2. gul. 10. stu.

Comt voor pder kā 1. stu. 4. pen. ende d'Aem 6. gul. 5. stu.

Iaden Edick geeft een Burgher ende Tapper even-veel.
Erstelijck

I.

Eerstelijck sal niemand sich mo-
ghen onder-wijnden eenighe Wijnen te tap-
pen binnen deser Stadt ende de Urphendt
van dien hy en sy Burger/ ende hebbē de Re-
gierders deser Stadt zijn name ende woon-
plaetse bekent ghemaeckt/ oozlof ende Con-
sent daer toe vercregen/ende Eedt ghedaen dat hy d' Ordona-
ntie op den Exchijs/ Middelen ende Imposten vande
Wijnen ghemaeckt ende noch te maecken sal onderhouden
ende achtervolgen/ Op poene van vijf-ende-twintich gul-
dens teghens den Heere te verbeuren so dickmael hy bevon-
den wort te Tappen ende arbitrale coorrectie.

II.

Ende de Grossiers ende Coop-lupden van Wijnen en sul-
len geene Wijnen moghen uyt-slaen/sonder alvoorens Eedt.
ghedaen te hebben dat sy de Impositien op de Wijnen in het
in ofte wt-slaen ofte in eenigherhande andere manieren/ di-
rectelick ofte indirectelick niet en sullen defrauderēn ofte ver-
tochten/ op poene van op pder Path t' sy cleyn ofte groot (dat
sy contrarie desen Articule sullen in ofte wt-slaen) te verbeu-
ren als vooren.

III.

Op den aenbanck vande Pachtinghe sullen d'af-gaende
ende aen-comende Pachters haer transpozterē in alle Wijn-
kelders/ soo wel Coopmans als Tappers Kelders/ ende
aldaer door den geswooren Rooper doen pepplen alle de Wij-
nen die sy daer sullen bewijnden / waer van drie Cedullen

ghemaecte ende by de respective Pachters / mitsgaders de Coop-man ofte Wijn-tapper onderteckent sullen worden.

IV.

Alle Wijnen sullen voor het in-slaen op de Kraen schupt ofte onder de Kraen ghelept moeten worden / omme aldaer op gevult ende vol ghemaecte zynde / door den gheswooren Roepers gheroep / ende de quantiteyt vande Taecken daer op te worden ghericht / ende sullen geene Coop lypden Tappers ofte peimant anders Wijnen wogen inne-slaen / sonder dat alvoorens de Cedullekens inne-houdende de quantiteyt ende qualiteyt van dien / daer van aende Pachters ofte Collecteurs zijn gheleveret / ende daer van omfanghen een Contra-Cedulleken / omme aende Kraen-Kinderen gheleveret te worden : Op de verbeurte vande Wijnen / ende daer-en-boven inde Chijs twee hondert / inde Middelen vier hondert / ende inden Impost / ende nieuwe Specien elcker ghelycke twee hondert guildens ende een Jaer haer nerunghe.

V.

Ende nae dat de Wijnen inde Kelders Inne-gheschapghen zijn / soo sullen alle Tappers vder Haysoen / op elck vol Ocrhooft Wijns ghenieten in plaatse van lackagie een Taeck Wijns / op een Pijp Spaensche ofte Franseche Wijnen twee taecken / ende op vder Voeder Rhijnse Wijn twee vierdeel : Item op vder Toelast houdende vier Amen anderhalf vierdeel / ende cleynder Daten naer advenant.

VII.

De Coop - lypden Coop - mans Kelder houdende / sul-
len voor lackagie ghenieten in pder vierendael Jaers ofte
sapsoen / op elck Orhooft anderhalve Taeck / op pder Pijp
Spaensche oft Fransche Wijnen drie Taecken / ende op
pder Voeder Rhijnsche Wijn drie vierdeel: Item op pder
Toelast houdende vier Amen twee vierdeel / cleynder ende
minder Daten naer advenant.

VIII.

Item alsoo diversche frauden plachten te gheschieden
int wt-slaen van Wijn-moeder / soo salgheen af-schrijving
van eenigh Wijn-moeder meer gedaen ofte gheleden wor-
den; Dan sullen de Tappers vande Westersche Wijnen /
op pder Orhooft Toussaen/Caperton ofte Parisen/ drou-
be Wijnen die op de Hoeder inne-gheslaghen worden in
plaetse van uyt-slach van Wijn-moeder / by den in-slach
ghenieten ende pronkteren drie Taecken / ende op pder
Pijp soo Fransche als Spaensche Wijnen vijf Taecken /
ende die Tappers der Rhijnsche Wijn / sullen op pder
Voeder ghenieten ses vierdeel; Mits dat daer teghens we-
der gheen droube oft Spaen-wijnen sullen worden af-ge-
schreven: Wel-verstaende / dat hier inne niet begrepen zijn
gheduyerde ofte doode Wijnen / die geene of weynich Hoe-
der by haer hebben.

IX.

Doors-aen sullen ghene Tappers wt hare Tap-kelders
enige Wijnen in Daten cleyn ofte groot mogen uyt-slaen /
maer

maer soo sy-lupden eenighe uyt-slaginghe van Wijnen sou-
den willen doen / sullen 't selve moghen doen wt een Grossiers
kelder / die ten minsten vijf ende twijntich Hupsen
ende Erben vande Tap-kelders ghehouden sal moeten
worden / ende eben wel voorz de selve Kelders die sy bupten
af souden willen houden / moeten responderen ende be-
taelen als voorz de Kelders daer sy daghelycks uyt tappen/
ende by soo verre eenighe Tappers op eenighe fraude nae-
maels bevonden worden / sullen verballen zijn van't recht
van te moghen tappen / ende oock Wijn in Daetgens uyt
te slaen / maer van dan voort-aen niet meer als een van
beiden moghen doen / 't shi tappen ofte Grossiers kelder
houden.

XX.

Ende soo wanneer de Coop-lupden ofte Tappers ee-
níghe Wijnen sullen willen uyt-slaen binnen dese Stadt
ofte de Oryheydt vandien / sullen sy ghehouden zijn den
Pachter ofte Collecteur voor het uyt-slaen te seprnden een
Billetsch / inne houdende de name vanden Parsoon die de
Wijnen ghesonden worden / mitgaders de qualitept ende
quantitept vande Wijnen / omme by den gheswooren Ar-
bepders ghearbept ende den Impost daer van ontfanghen
te worden / op poene als hoozen.

XXI.

Ende in dien de Wijnen bupten het resort van hare Pach-
ting gesonden worden / sullen de Coop-lupden ofte Tappers/
behalven den naem van den geenen daer de Wijnen aen ge-
sonden worden by 't billet oock gehouden zijn te exprimeren
de

de plaatse van hesselfs residentie / en oock den naem vande
Voerman ofte Schippers die de Wijnen opladen zullen /
die ghehouden zullen wesen voor het inlaen / d'selue aen te
brengen aenden Schout / Secretaris / Pachter / Collecteur /
ofte den genen die daer toe geordineert es ofte sal worden /
die by desen respective ghelaft worden daer van annotatie
te houden / omme ten versoecke vande Pachters openinge
te doen / op dat sy kennisle mogen hebben / dat de Wijnen
aldaer gelevert sijn.

¶ I.

Ende vande Wijnen gaende bupten de Provincie / sullen
de Schippers / Voerlupden en andere die d'selue vervoeren
binnen den tijt van xiiij. dagen leveren verclaringe vande
Pachter ofte Collecteurs vande plaatse ofte anders vande
Gerechte aldaer / dat de Wijn ter plaatse daer op die wt ge-
schreven / aengecommen is ende opgeslagen / op poene van
xvi. gulden. (boven t recht vanden Impost) byden Schip-
pers ofte Voerlupden te verbeuren.

¶ II.

Des sullen de Pachters by t'leveren vande voorzieden-
len handen wtslach aenden Cooplupden leveren een con-
tra cedula van gelijken teneur als de Cedula / die byden
Cooplupden ofte Tappers es gelevert.

¶ III.

De Pacheers ofte Collecteurs / sullen gehouden wesen
omme de brieckens vanden inende wtslach te ontfangen /
resitten in een Camer daer toe van Stadis wegen te doen

Appyopijeren/ alwaer sy alle dagen sullen moeten comparen tot gerief van een pgelyck/alse vandenjen Martij totten eersten Octobris des voornoens ten acht ure/ende aldaer verblyven tot elf ure/ende des naernoensten een ure ende verblyven tot vijf ure/ende vanden j. October totte eersten Martij/sullen sy mede comparen alsvooren/ doch des naernoens maer verblyven tot vier ure/ geduyrende welcken tijt de Wijncopers gehouden sullen sijn de respective Cedullekens vande Wijnen die sy wt ofte in willellaen inde voorz Camer te brengen.

XIII.

Ende oft gebeurde dat eenighe Wijnen voor ofte nadeweordzuren mochten worden in ofte wtgeslagen/ soo sullen de Wijncopers een vande Cedullekens brenghen tot een vande Pachters/ die byde Heeren daertoe sal worden genomineert/ d'welcke gehouden sal sijn daer van een contra Cedulleken te leveren/ omme aende Kraen-kinderen vertoont te worden/ die alsdan de Wijnen daer inne verhael datelick sullen moeten arbeiden sonder contradictie/ op poene van arbitrale correctie/ en sullē niettemin de Wijncopers in sulcken cas ter naester sessie d'resterende Cedullekens inde Camer moeten leveren/ op poene dattet geen welslach sal streeken tegens de Pachters dien geen brieske sal wesen gelevert.

XIV.

Ende indien d'voorz genomineerde Pachter mede een Wijncoper waere/ sal hy het Cedulleken vande Wijnen/ die hy sal willen wtlaen voor ofte nadeweordzuren leveren

oen een vande andere Pachters/ende daer van een consta-
cedulle weder ontfangen/ende sich nopenende het brengen der
vordere brieskens reguleren naer t'ghene voorsz is.

XVII.

Item indien oock bevonden wort dat eenige Tappers/
Meesters ofte Bevelhebbers van Coopmans-kelren die
Dathen die zy wt ofte instlaen / hooger ofte leger wtschreven
als die ritsinge ofte brandt is houdende/ ofte eenige valsche-
hept gebruycket hadden inde selve ritsinge ofte brandt tot
achterdeel vande Pachters : Soo sullen sy verbeuren die
Wijn int Dath sijnde / daer toe noch tweehondert gulden
inde Chijs/ vierhondert gulden inde Middelen / ende inde
Impost ende nieuwe specien elcx tweehondert guldens / en
ten Jaer haer neringe.

XVIII.

Ende en sullen geene Dathen wtgeslagen mogen wor-
den/ als die gericht ofte gebrant sijn/houdende ten minsten
thien kannen: Op de verbeurte vande Wijn/ en vijs-ende-
twintich guldens inde Chijs/ inde andere Stoelen naer
advenant.

XIX.

Item oft gebeurde datmen bevondt dat ymant/t'ware
Coopman/ Bevelhebber van Coopmans-kelre/ofte Tap-
per eenige Dathen / t'sp cleyn ofte groot wtschreven vooy
Wijn/ende t'selue geen Wijn/maer water ofte wat anders
waere: Soo sal die ghene die sulcx gedaen heeft/verbeuren
een Jaer sijn neringe / ende daer boven noch tweehondert
gulden inde Chijs/ en in de andere Stoelen naer advenant.

¶ 3.

Teynden het saisoen sullen d'afgaende ende aencom-
mende Pachters gaen peple in alle Kelders/ en sullen met-
ten Coopman off Tapper op maecken wat Wijnen byde
aenbanck van't saisoen inde Kelders bevondē sijn gewest/
ende wat Wijnen daer nae geduerende het saisoen/ sijn in-
neghegaen/ waer van de Coopluyden ende Tappers sullen
afstrecken die lackagie/den Coopluyden ende Tappers by
dese Ordonnantie respectivelick toegevocht/ mitgaders
de Wijnen by hemlupden geduerende dat saisoen wtgesla-
gen/ende de Wijnen inde Kelders alsdan sijnde/ende wes de
quantiteyt vande Wijnen inde Kelder sijnde mitgaders
den wtslach ende de lackagie tescamen op een ghereckent
minder sal commen te bedrage als den in slach bedragende
es/daer van sullen soowel Coopluyden als Tappers be-
talen vollen Tappers Impost. Ende of schoon eenich
Tapper by peplinge bebonden worde minder schuldich te
sijn inde impositien vande Wijnen als drie Amf/ sal even-
wel d'volle Impositien van drie Amen in elcke sapsoen
moeten betalen.

¶ 4.

Item indien int afpeylen bevonden wort dat pemant
Water/Bier ofte ander nach/ niet corresponderende met-
tet Bath/ off eenige wijn verstecken of verswegen hadde/
die sal verbeuren tweehondert guldens inde Chijs/ en inde
andere stoelen naer advenant/ met een Jaer sijn neringe.

¶ 5.

Item sullen de Pachters der Wijnen ofte henre Gecom-
mitteerden

mitteerden/ tot allen tyden als het hun belieft oock moge
gaen visiteren alle Dathen int peplen ende wtleynde/ ende
d'selue proeven omme te ondertasten off hun oock ghelyck
gedaen wort/ het welcke niemant hemlyuden sal moghen
wepgeren ofte beletten/ veel min hun daer over injurieren
ofte misleggen ofte misdoe in eeniger wijsse/ opde verbeurte
van sijn ofte heur neringe voor den tijt van een Jaer/ ende
daer en boven noch hondert gulden inde Chijs/ ende inde
andere Stoelen naer advenant/ ende arbitrale correctie.

¶¶II.

Indien het de voorz; Pachters belieft/ zullen sy aende
Magistraet moghen presenteren een Persoon die specialijck
geauthoriseert en gecommitteert sal wordē/ omme te nemē
oculaic inspectie ende kennisse van alle de Wijnen/ die in
ofte wtgeslagen sullen worden/oock omme d'selue te proe-
ven daer suspicie es: Item of de ritsinge/ ende den brant
bandien conform es den wtslach ofte inslach/ volgens
d'wtgesondene cedullekens/ die men niet en sal moghen met
woorden ofte met wercken misleggen ofte misdoen op ar-
bitrale correctie.

¶¶III.

Niemant t'sy Coopman/Tapper/Burger of ingeseten/
sal vermogen eenige Wijnen in ofte wt te slaen/anders als
door de geswooren Kraen-kinderen/ op poene van inden
Chijs te verbeuren voorde eerste repse xv. / voorde tweede
repse vijftich/ ende voorde derde repse hondert guld. ende
inde andere Stoelen naer advenant.

XXXII.

De voorsz Kraen-kinderen sullen van saisoen tot saisoen haren redt voorde Magistraet renoveren en doen en daer by verclarende ende beloven hare getrouwichept den respective Pachter te sullen behoonen/ende dien volgende aente-hren alle frauden ende bedroch die in eeniger wijsheurkennisse mochten voorgenoomen osten gedaen wordē/ op poene van hare dienst te verliesen en arbitrale correctie.

XXXV.

Item sullen van nu voortsaaen alle daghe voor de voorsch Chys Camer moeten compareren vier / ende des Saterdachs ten minsten ses Kraenkinderen/ die gehouden sullen wesen op de gestelde uren ende tijt / aldaer tot gerief vande Coop-lupden op heuren dienst te wachten/ sonder daer van te mogen absenteren bryten consent vande Pachters osten Collecteurs / op poene van heuren dienst vande Kraen te verliesen.

XXXVI.

De Kraen-kinderen sullen geene Wijnen mogen arbeiden voor ende aleer sylupden hare namen sullen hebben doen aentecken op de Cedullen vande Wijnen die sylupden sullen arbeiden. Ende ingevalle sylupden eenige Wijnen ten hulpe van Burghers osten andere jingesetenen (geē Tappers oft Wijncoopers sijnde) gearbeide sullen hebven/ het sp off d'selue van bryten osten wt Tappers keiders gebrocht worden/vande selue datelick byden in slach sullen sp den Impost moeten akepschen ende doen betalen/ ende die penninghen alsdan datelick aende Pachters over te llen/ op poene alsboven.

Sullen

XXII.

Sullen oock d'voorsz Kraen kinderen alle dage ende soo
dickwils het den Pachters belieft / alle de cedulaen vande
Wijnen die sylupden bearbept ende ontfangen sullen heb-
ben / by wt ende in slach metten Pachters comen collatio-
neren / ende soo wie dit niet en dede / die sal sijn dienst ver-
liesen/soo wel vande Kraen als vanden Bierboom.

XXIII.

Ende en sal geen afpeplinge ofte afschrijvinghe gedaen
worden vande Wijnen die de Burgers ofte Innewoon-
ders/ geen Tappers ofte Wijncopers zijnde / sullen inleg-
gen.

XXIV.

Item en sullen geene Schippers / Schupte-Voerders /
ende Voerlupden eenighe Wijnen geladen hebbende/ende
daer mede ghecommen sijnde binnen deser Stadt ende de
Vryheyt vandien/met d'selue Wijnen mogen vernachten/
sonder d'selue alvoozens den respectieve Pachters volco-
menlick ende behoozlick aen gebracht te hebben / met de
quantiteyt vande selue Wijnen / ende wie hem die innege-
geven ofte aenbestaect heeft: Op poene van xiij. Karolus
guldens ende arbitrale coorrectie.

XXV.

Item of gebeurde dat pemant het ware Schipper / zijn
Knecht / Schupte-voerder / ofte Voerman / ofte heure
Knechte/sich soo verre verliepen / dat sylupde eenige Wij-
nen

nen byschoten heymelick binnē dese Stadt ofte de Vyfheye
vandien / ende d'selve sonder aenbrenginge ende sonder de
Kraen-kinderen in negeslagen worden / soo sullē soodanige
Schippers ende Wagenlupden daer over verbeuren hare
Schepen/Schijpten/Wagens ofte Karren/mette Peerden
daer mede sulx gedaen ware / en daerenboven arbitralick
gecorrigert worden / ende die ghene die foodane Wijnen
also ingeslagen sullen hebben/sullen verbeure tweehondert
guldens inde Chijs/ende andere Soelen naer advenant/eis
een Jaer hare neringe.

XXXI.

Niemandt sal eenighe Rhijnische voor Fransche Wijnen
moghen innie-slaen / ofte tappen / noch oock Fransche
voor Rhijnische / noch oock d'een met d'ander meugen
ende en sal niemant vermogen eenige Rhijnische Wijnen te
skecken in andere als Rhijnische : Fransche in andere als
Fransche / ende Spaensche Wijnen in andere als Spaens-
che Bathen / op poene van vijftich guldens inde Chijs/
hondert gulden. inde Middelen/ende inden Impost en nieuw-
wespicien gelijcke vijftich gulden. te verbeuren.

XXXII.

De Cooplupden van Wijnen geen Tappers sijnde/sullē
geene Wijnen byde clepue Mate mogen vercopen ofte le-
veren / op de verbeurie van honderd guldens c'elke reple-
hoven de interdicte van hare neringe voor de tijt van drie
Maanden.

Gelyck

XXXII.

Gelyck oock niemant wt een Coopmans-kelder Wijnen
hpde clepne Mate en sal moghen doen haelen / in de opde
verbeurte van xxv. gulden.

XXXIII.

Item en sullen d'afgaende Pachters niet niemant direc-
telick of indirectelick/ t'sp Tappers ofte anderen / eenich
accoord ofte verdrach moghen maken/ ptwes doen ofte con-
senteren dat soude moghen strecken tot prejudicie vande
Pachters des navolgenden sailoens. Tot welcken eynde
den afgaenden Pachter gehouden wort in handen vande
Gerechte hem bp erde te purgeren / ende te verclaren / dat
hy met niemant eenigen wtcoop gedaen ofte pemantgeex-
imeert heeft / als die gene die specialick hpde verpachtinge/
bp bedongen sijn/nemaer een peder den vollen Impost af
genomen heeft: Op poene van hondert guldens teghens
den Heere te verbeuren.

XXXIV.

Ende alsoo dagelijc groote listen ende prætijcquen wort
den gebruyckt tot defraudatie van der Pachters gerech-
ticheden: Soo wort bp desen voor een generael point ge-
statueert ende verclaert/ dat so wie bevonden wort eindge
nieuwe vonden ende bedziegerpen gepleecht te hebben tot
achterdeel der voorz Gerechticheden / daer jegens specia-
licken bp dese Ordonnantie niet en ware voorzien soomen
alles niet en can bedencken: Dat d'selue sal ghestrafft ende
Gemulcteert worden / in conformite van dese voorgaende
Artikulen/ende naer wt eych der saccken.

C

Ende

XXXVII.

Ende want niet dan met groote moepten ende kosten
de frauden connen worden ontdeckt / als wijnich regard
daer op nemende / die ghene die daer by particulierlick niet
en wordē geinteresseert : soo wort hier by voorts verlaet
ende verclaert dat de Pachters voorts laet gelast ende ghe-
auctoriseert worden / alsmen die last ende auctoriseert by
desen omme te ondertakten ende te achterhalen de overtre-
vers deser Ordonnantie / ende bevonden hebbende eenighe
frauden d'selue aen te brengen / ende indien de indicien en
circumstantien / by hun van't geperpetreerde te phalen by
den Rechter pregnant bevonden worden / ende dat sy ofte
eenich van henlieden alsdan by eede verclaret soodane per-
soon metter waerheyt achterhaelt te hebben: Soo sal par-
tijpe daer op gecondemneert worden / by provisie de boeten
daer toe staende te namptiserē onder de Pantvercopers va-
ben Gerechte deser Stadt: Behoudens d'selue partijpe na-
de consignatie sijn recht van defensie / welck hy in acht da-
gen daer na gehouden sal sijn te institueren. Op poene
dat hy van sijn recht verstecken sal sijn / ende dat de boeten
alsdan sullen mogen worden gelicht byden genen tot wiens
behoeftē d'selue sijn gedestineert ende in cas van oppositie
hinnen de voorsz tijt sal daer op sommaerlick geprocedeert
ende de sake de plano af gedaen worden / ende indien dan de
Pachters oft Pachter niet en bewisen den beclaeghden
schuldich te sijn / ofte l'gunt heu aengesept wort niet ghe-
perpetreert te hebben / soo sullen alle geconsigneerde Boe-
ten worden gerestituert / ende die Pachters oft Pachter
voorts gecondemneert / den opposant te refunderen ende
goet te doen / alle kosten daeromme gedaen / ende daer enbo-
ven noch datelick op te brengen voor een amende die som-
me

me van hondert guldens / d'ene hefste ten behoube vande
Opposant ende d'ander hefct / ten behoube vanden Heer
vande Lande. Maer indien de redenen vau oppositie by-
den Rechter niet suffisant genough enworden bevonden:
Hoo sal den Opposant zyne geconsigneerde boeten quijt
zijn/ en gecondeinneert worden in een gelijcke auiende van
hondert gulden ten behoube alsvozen.

XXXVII.

Alle welche Boeten soo wel plaeis hebben zullen opte
frauden inden Impost vande Wijn-edick als vande Wij-
nen/ ende die pecuniele boeten gheappliceert worden / het
rene bierenderclen behoube vanden Officier die d'executie
doensal / het tweede vanden Pachter / het derde vanden
Aenbryngher / ende het leste vanden Armen / wtgesondere
daer't anders geexpressieert is.

Ende behouden myne Heeren de Staten s' Lants van
Utrecht of haer Ed: Mo: Gedeputeerden/mitsgaders die
Regierders der Stadt Utrecht aen haet de macht / omme
dese Ordonnantie te interpreteren / verandieren / vermeer-
deren / verminderen / ende daerop te disposeren naer voor-
ballende saecken tot der selver discrecie.

Aldus ghedaen ende gearresteert by myne Heeren de
Gedeputeerden van de Staten / en de Regierders
voorn: Tot Utrecht den x. en Februarij 1630.
Was geparaphoert / Iohan Strick v. Leeger stont:
Ter ordonnantie vande Gedeputeerden vande
Staten Slandts van Utrecht.

Ende was geteeckent /

Ant: van Hilsen.